

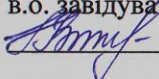
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та психології
дошкільної та початкової освіти
протокол № 3 від 2. вересня 2020 р.

в.о. завідувача кафедри

 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

1.3.6 ІСТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Освітня програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	1.3.6 Історія дошкільної педагогіки
Викладач (і)	Воропай Наталія Анатоліївна
Посилання на сайт	izdp.ksu.ks.ua
Контактний тел..	
Е-mail викладача:	nvoropay@ksu.ks.ua
Графік консультацій	

Анотація до курсу. Вивчення історії загальної та дошкільної педагогіки сприяє підвищенню обізнаності студентів з історії розвитку обраної спеціальності, розумінню еволюції педагогічної думки, ознайомленню з діяльністю та педагогічною спадщиною визначних мислителів різних епох, їх боротьбою за утвердження нового, прогресивного в галузі освіти й виховання дітей. Програма побудована в нетрадиційному сприйманні золотого фонду педагогічної спадщини. Важливим є формування у студентів наукових основ знань, умінь та практичних навичок навчання та виховання, які існували в різні історичні періоди; ознайомлення з педагогічними концепціями на основі принципу історизму.

1. Мета та цілі курсу. Мета навчальної дисципліни: засвоєння методології та методу конкретно-історичного підходу до педагогічних фактів і явищ; формування у студентів наукових основ знань, умінь та практичних навичок навчання та виховання, які існували в різні історичні періоди; ознайомлення з педагогічними концепціями на основі принципу історизму; оволодіння фактичним матеріалом, відомостями про виникнення й розвиток виховання, школи й педагогічної думки, системою ідей виховання у вітчизняній і зарубіжній педагогіці; формування вміння характеризувати основні напрями педагогічної думки на різних етапах суспільства; формування пізнавальної активності студентів; прищеплення зацікавленості історико-педагогічною проблематикою, формування вміння та навичок порівнювати та роз'яснювати взаємозв'язки між педагогічними явищами та фактами; поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та збагачення їх духовності, розширення професійного кругозору.

Завдання навчальної дисципліни:

- дати знання про тенденції й закономірності розвитку педагогіки, розкрити їх органічну єдність і водночас специфіку;
- ввести в педагогічний і освітній обіг студентів новий фактичний історико-педагогічний матеріал й ознайомити з пріоритетами вітчизняної педагогічної думки, її впливом на розвиток освіти в інших країнах;
- ознайомити студентів із розвитком педагогічної думки, дошкільного виховання й школи в провідних зарубіжних країнах;
- навчити студентів оперувати педагогічними категоріями й розуміти їх генезис;
- сформувати вміння з вивчення, виявлення й аналізу типових і загальних тенденцій у розвитку вітчизняної та зарубіжної освітянської справи; факторів, які стимулювали чи спрямовували її розвиток;
- формувати ідеал вихователя, педагога на основі прикладів життя відомих педагогів та висвітлених у їхніх творах вимог до вчительської професії, виховувати у майбутніх учителів риси, необхідні для майбутньої роботи;

- виховувати у студентів почуття патріотизму, пошани до педагогічної спадщини свого й інших народів, усвідомлення значимості педагогіки в розвитку суспільства, ролі обраної професії і власного професіоналізму у вихованні підрастаючого покоління відповідно до сучасних вимог розвитку України;
- розкрити кращі здобутки педагогічної мудрості українського й інших народів та виробити вміння застосовувати їх у своїй майбутній професійній діяльності;
- сформувати самостійне історико-педагогічне мислення (навчити бачити і розуміти закономірності розвитку педагогічних категорій);
- оволодіти методами ретроспективного аналізу історико-педагогічних явищ і фактів;
- розширити професійний світогляд, збагатити духовну культуру майбутніх педагогів.

2. Компетентності та програмні результати навчання.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретико-методичних положень педагогіки, психології та фахових методик навчання.
Загальні компетентності	ЗК-4. Здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ФК-2. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості (Я дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>ФК-9. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленневою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p>
Програмні результати навчання	
ПРН 7	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ЗДО і сім'ї.
ПРН 8	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленневого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПРН 9	Знаходити інформацію та самостійно аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини; визначати критерії і показники психічного й психофізичного розвитку дітей на різних етапах раннього та дошкільного віку; враховувати отримані дані при виборі методик і технологій навчання і виховання, визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку; розробляти ефективні індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього та дошкільного віку.
ПРН 10	Добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.

3. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Кількість годин	I сем. – 14 год. II сем. – 8 год.	I сем. – 12 год. II сем. – 12 год.	I сем. – 34 год II сем. – 40 год

4. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2020-2021	VII-VIII	Дошкільна освіта	IV	Обов'язкова компонента освітньої програми

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Технічне оснащення освітнього процесу є достатнім для проведення аудиторних занять згідно з програмою. У розпорядженні науково-педагогічних працівників навчальні аудиторії, обладнані SMART дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання.

Програмне забезпечення: [https:// izdp.ksu.ks.ua](https://izdp.ksu.ks.ua).

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

6. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних і семінарських занять. Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо) й невиконані завдання повинні бути відпрацьовані та надані викладачу в день консультації.

Щодо правил поведінки на заняттях: активна участь учасників освітнього процесу в обговоренні тем вивчення, диспутах тощо, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали.

7. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчально го заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Вступ. Виникнення виховання у первісному суспільстві. Школа та виховання в давньому світі та античній епосі					
	<p>Тема 1. Вступ. Предмет, завдання, методологічні основи курсу «історія педагогіки». Виникнення виховання у первісному суспільстві (лк - 2 год., сем. – 2 год.)</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Предмет та завдання. Методологічні основи. Структура курсу.</p> <p>2. Виникнення виховання, його становлення як цілеспрямованого процесу.</p> <p>3. Виховання та навчання у давніх цивілізаціях Сходу.</p>	Лекція, практичне	1, 4	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Поясніть філософські закони крізь призму історико - педагогічних явищ.</p> <p>2. Підберіть газетну статтю різних років, яка б підтвердила важливість та актуальність вивчення історії педагогіки.</p> <p>3. Випишіть особливості виховання у країнах давнього Сходу.</p>	10 балів
	<p>Тема 1. Виховання та навчання в давніх цивілізаціях Сходу (самост. – 4 год.)</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Загальне та особливе у вихованні в Давніх цивілізаціях Близького та Далекого Сходу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - школи “Дому таблиць” у Месопотамії; - школа в Давньому Єгипті; - виховання та школа в Давній Індії. <p>2. Шкільна справа та зародження педагогічної думки в Давньому Китаї (Конфуцій, Сюнь-цзи).</p>	Самостійна робота	1, 4	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Розкажіть про основні фактори створення та розвитку перших навчальних закладів у Давніх цивілізаціях Сходу.</p> <p>2. Простежте еволюцію едубби в Месопотамії.</p> <p>3. Розкажіть про шкільну справу у Давньому Єгипті.</p> <p>4. Поясніть відмінні та спільні погляди на виховання та освіту індуїзму та буддизму.</p> <p>5. З чого складається зміст педагогічних ідей Конфуція та його послідовників?</p>	4 бали
	Тема 2. Виховання та освіта в	Лекція,	1, 7, 10	Практичні завдання:	10 балів

	<p>античному світі (лк - 2 год., сем. – 2 год.) План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спартанська та афінська системи виховання. 2. Елементи педагогічних теорій в Давній Греції (Демокрит, Сократ, Платон, Аристотель). 3. Виховання, освіта та педагогічна думка в стародавньому Римі 	практичне		<ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть термінологічний словник, щодо спартанської та афінської систем виховання. 2. Випишіть та проаналізуйте “Фрагменти про виховання” Демокріта. 3. Складіть план роботи Аристотеля “Політика” [10, с. 39-47]. 4. Випишіть методичні особливості книги М.Ф. Квінтіліана “Виховання оратора” [10, с. 52-61]. 5. Прочитайте “про спартанське виховання” Плутарха [10, с. 9-11]. 6. Зробіть висновки, прочитавши уривок із “Спогадів про Сократа” [10, с.13-16]. 	
	<p>Тема 2. Виховання та освіта в античному світі (самост. – 4 год.) План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виховання та педагогічна думка в Давній Греції VI- IX ст. до нашої ери. <ul style="list-style-type: none"> - ідеали виховання; - шкільне навчання; - вікова періодизація; - педагогічна думка Ксенофонта; - педагогічна думка Геракліта; 2. Просвіта в Епоху еллінізму III –I ст. до нашої ери. 3. Виховання та освіта в Давньому Римі. <ul style="list-style-type: none"> - створення римської республіки; - опис традиційної римської освіти; - педагогічна думка Цицерона; - педагогічна думка Сенеки; - методичні погляди Квінтіліана. 4. Зародження християнської традиції виховання (Августин Аврелій -Блажений, 	Самостійна робота	1, 4, 7	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкажіть про великих давньогрецьких філософів, які займалися питаннями виховання. Проаналізуйте погляди одного з них. 2. Які зміни відбулися в організації виховання і навчання в Еллінську епоху. 3. У чому ви бачите наступність школи і педагогічної думки Давнього Риму та Еллінської епохи? Проаналізуйте загальні та основні підходи до виховання Катона Старшого, Цицерона і Квінтіліана. 4. Що вам відомо про вплив греко-римської освіти на давньоварварський світ Європи. 	4 бали

	Флавій Кассіодор).				
					28 балів
Модуль 2. Виховання, школа і педагогічна думка в середні віки та епоху Відродження. Школа та педагогіка Нового часу (XVII-XX століття)					
	<p>Тема 3. Виховання, школа і педагогічна думка в західній Європі в середні віки та епоху Відродження (лк - 2 год., сем. – 2 год.)</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> Шкільний устрій середньовіччя. Педагогічна думка та школа епохи Відродження. Система виховання езуїтів. 	Лекція, практичне	1, 7, 10	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Наведіть картину монастирської школи X ст. [10, с. 68-69]. Поясніть сутність катехізичного методу навчання [10, с.70-71]. Зробіть аналіз опису шкіл середньовіччя та програми навчання в них [10, с. 74-83]. Підготуйте твір-мініатюру “Педагогічні ідеали та школи епохи Відродження” [10, с. 98-106]. Порівняйте стару та нову освіту, описану в книзі Ф. Рабле “Гаргантюа та Пантагрюель” [10, с. 107-116]. Ознайомтесь з творами М. Монтеня “Опыты” та Т. Мора “Утопия”, Т.Кампанелли “Город солнца” (конспект). 	5 балів
	<p>Тема 3. Просвіта та педагогічна думка у Візантії (самост. – 2 год.)</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> Основні етапи розвитку культури та просвіти у Візантії [1, с. 96-101]. Виховання та освіта у Візантії [1, с.101-106]. Педагогічна думка у Візантії [1, с. 106-114]. 	Самостійна робота	1, 4	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Чому Візантію можна розглядати, як міст між античною та середньовічною освітою? Розкажіть про особливості генезису освіти у Візантії. Якими були системи і типи навчальних закладів у Візантії? У чому вбачається вплив візантійської освіти на Русь та середньовічну Західну Європу? 	4 бали
	<p>Тема 4. Виховання, школа і педагогічна думка в Західній Європі в</p>	Самостійна робота	1, 7, 10	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Прочитати твір Франсуа Рабле 	4 бали

	<p>епоху Середньовіччя та Відродження (самост. – 2 год.)</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шкільний устрій середньовіччя. 2. Педагогічна думка та школа епохи Відродження. 3. Система виховання ієзуїтів 			<p>“Гаргантюа и Пантагрюель”. Окреслити програму нового навчання, розкрити цим автором.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Дайте відповідь на запитання: <ul style="list-style-type: none"> - Який вплив на розвиток педагогіки епохи Відродження мала діяльність та твори гуманістів Томаса Мора “Утопія” та Томмазо Кампанелли “Місто сонця”? - Доведіть найбільш важливі їх положення про навчання на рідній мові, про рівність освіти для чоловіків та жінок, про участь дітей у виробничій праці. 3. Дати характеристику університетській освіті у Західній Європі та проаналізувати погляди представників європейського Відродження. 4. Хто очолював контрреформацію у шкільній справі? 	
	<p>Тема 5. Виховання, школа і педагогічна думка народів Сходу в епоху Середньовіччя (самост. – 2 год.)</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практика та освіта в країнах ближнього та середнього Сходу (С.142 – 145). 2. Педагогічна думка ближнього та середнього Сходу в епоху Середньовіччя (С. 145-147). 3. Педагогічні ідеї вчених енциклопедистів арабського Сходу та їх вплив на розвиток світової культури. 4. Виховання та школа Китаю. 5. Виховання та педагогічна думка Індії. 	Самостійна робота	1	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть відомих філософів-енциклопедистів Сходу, які займалися проблемами виховання та навчання. Охарактеризуйте педагогічну творчість одного з них. 2. Назвіть головні етапи розвитку педагогічної думки та навчання у середньовічному Ісламському світі. 3. Що нового та традиційного у відношенні до давньої епохи з'явилося у вихованні та освіті Індії та Китаю? 	4 бали

	6. Шкільні системи країн близького та середнього Сходу (Авіценна, династія Тан і Фарабі).				
	<p>Тема 4. Педагогічні ідеї та освіта східних слов'ян. Виховання, навчання і педагогічна думка в Київській Україні-Русі (лк - 2 год., сем. – 2 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Виховання та навчання у давніх слов'ян.</p> <p>2. Зародження та розвиток шкільної освіти в Київській Русі.</p> <ul style="list-style-type: none"> - виникнення писемності та школи; - Київська школа книжного навчання; - монастирські школи; - школи грамоти. <p>3. Педагогічна думка Київської Русі.</p> <p>4. Освіта на Україні. Братські школи та їх особливості.</p> <p>5. Педагогічна думка у феодальний період.</p>	Лекція, практичне	9, 34	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зробіть виписки із скарбниці народної педагогіки ” [34, с. 31-50]. 2. Виділіть основні “назидання” князя Володимира Мономаха в “Поученнях Володимира Мономаха детям” [9, с. 15-18]. 3. Вивчити розділ “Памятники письменности восточных славян” в “Антологии пед. мысли Укр. ССР” [34, с.51-54, с.56-59]. 4. Вивчити та зробити цитатні виписки із твору “Домострой” [9, с. 27-30] 5. Ознайомитися з Уставом Львівської братської школи. Виписати цінні напрямки в організації освіти [9, с. 30-34]. 	10 балів
	<p>Тема 6. Виховання, навчання і педагогічна думка в Київській Україні - Русі та у період розвитку феодалізму (до XVII століття) (лк - 2 год., сем. – 2 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Епоха українського національного Відродження. Заснування Острозької школи (1576 р.) та Києво-Могилянської колегії (1632 р.) як шкіл підвищеного типу.</p> <p>2. Статути, підручники та навчальні посібники як педагогічні пам'ятки 16-17 століття.</p> <p>3. Впровадження педагогічних ідей епохи Відродження і реформацій в</p>	Самостійна робота	5, 40, 41	<p>Практичні завдання:</p> <p>Підготувати письмові відповіді на зазначені питання.</p>	4 бали

	діяльності братських шкіл. 4. Соціальні та педагогічні погляди Іова Борецького, Мелетія Смотрицького, Стефана Зизанія, Єпіфанія Славинецького, Сімеона Полоцького				
					37 балів
Модуль 3. Школа та педагогіка Нового часу (XVII-XX століття)					
	Тема 5. Я.А. Коменський - засновник педагогіки (лк - 2 год., сем. – 2 год.) План 1. Педагогічні ідеї В.Ратке. 2. Життя та педагогічна діяльність Я. Коменського. 3. Мета виховання. Метод виховання та навчання за Я. Коменським. 4. Трактатування Я. Коменським принципу природовідповідності. 5. Моральне виховання за Я.А. Коменським.	Лекція, практичне	1, 7, 10	Практичні завдання: 1. Скласти за “Великою дидактикою” план переказу Вступу, короткий конспект XXVIII, XXIX. 2. Вивчити 4, 9, 12 розділи “Материнської школи”. 3. Виписати в таблицю дидактичні принципи і висловлювання Я.Коменського, що сформульовані в XVI - XVIII розділах “Великої дидактики”, про кожний із принципів.	5 балів
	Тема 6. Розвиток педагогічної думки в європейських країнах в XVII-XVIII ст. Педагогічна спадщина Джона Локка (1632-1704) і Ж.-Ж.Руссо (1712-1827) (лк - 2 год., сем. – 2 год.) План 1. Загальна характеристика діяльності і світогляду Д. Локка. 2. Мета і засоби виховання за Д. Локком. 3. Програма виховання та навчання джентльмена. 4. Ж.Ж. Руссо і його соціальні погляди. 5. Провідні ідеї педагогічної системи Ж.Ж. Руссо	Лекція, практичне	1, 7, 10	Практичні завдання: 1. Скласти із “Мысли о воспитании” Д. Локка план переказу §64, §72, § 73, §110, §128; зробити цитатні виписки, чому навчати джентльмена §147, 160, 162, 163, 178, 179, 180, 187, 201, 202, 204, 206, 209, 210, 211. 2. Скласти план переказу книги Ж.Ж. Руссо “Эмил или о воспитании”, зробити короткий конспект другого розділу.	5 балів
	Тема 7. Школа та педагогіка в країнах Західної Європи та Північній Америці	Самостійна робота	1, 7, 10	Практичні завдання: 1. Скласти таблицю порівняльної	2 бали

	<p>(XVII – XVIII століття) (самост. – 6 год.) План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогічна думка Франції XVIII століття (К.Гельвецій, Д.Дідро). 2. Проекти реформ народної освіти в епоху французької буржуазної революції. 3. Школа та просвітницько-педагогічна думка у Північно-американських Штатах в епоху Європейської Просвіти (Б.Франклін, Т.Джефферсен). 			<p>характеристики основних педагогічних категорій в історії зарубіжної педагогіки XVI –XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Виписати назви основних педагогічних творів, авторів педагогічних теорій, коли вони були написані. 3. Поміркуйте над запитаннями: Який зв'язок між світоглядом Я.Коменського і його трактуванням мети виховання? У чому полягає класовий компроміс педагогіки Д.Локка? Чому Д. Локк негативно відноситься до теорії “врожденных идей” ? Що спонукало Ж.Руссо до обґрунтування теорії “естественного свободного воспитания»? 4. Підготувати розгорнутий план - конспект відповіді на 1,2,3 запитання. 	
	<p>Тема 7. Школа та педагогічна думка України та Росії XVIII століття (лк - 2 год., сем. – 2 год.) План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Просвітницькі реформи ХУІІІ ст.. Статути навчальних закладів 1786, 1804, 1828 р., їх сутність. 2. Просвітня діяльність декабристів. 3. Розвиток школи і педагогічної думки на Україні (Феофан Прокопович, Г.С. Сковорода, Я.П. Козельський) 	Лекція, практичне	2, 5, 9, 34	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити реформаторські спрямування в історії педагогіки XVIII ст., поч. ХІХ ст. Оформити вивчене в таблицю. 2. Зробити витяги моральних “поучений” з твору 1717 р. “Юности честное зеркало” [9, с. 49-50]. 3. Прочитайте “Благодарный Еродий” Г.С. Сковороди [34, с. 143-151]. У чому зв'язок твору з педагогікою. 4. Ознайомитися з рисами педагогічної творчості Л. Магницького [2, с. 66-68]. 5. Культурно-політичні орієнтації в ідеології Кирило-Мефодіївського 	5 балів

				товариства.	
	<p>Тема 8. Школа та педагогічна думка України та Росії XVIII століття (самост. – 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Епоха просвітництва: культурно-політичний аспект української історії. Роль Києво-Могилянської академії у культурно-освітньому житті Європи .</p> <p>2. Педагогічна діяльність В., Л.Магницького, В.Бецького, Ф.Янковича, С.Яворського, Ф.Прокоповича.</p>	Самостійна робота	3, 5, 6	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Заповнити таблицю щодо особливостей внеску у розвиток педагогічної культури діячів XVIII ст.</p> <p>2. Назвіть характерні особливості діяльності Києво-Могилянської Академії у ХУІІІ ст.</p> <p>3. Які традиції навчання і виховання епохи Українського відродження необхідно творчо відновлювати в сучасній школі і педагогіці?</p>	2 бали
	<p>Тема 8. Педагогічна теорія І.Г.Песталоцці (лк - 2 год., сем. – 2 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Педагогічна діяльність та соціальні погляди І.Г.Песталоцці.</p> <p>2. Теорія елементарної освіти І.Г. Песталоцці.</p> <p>3. Основи первинного навчання і методика початкової освіти</p>	Лекція, практичне	2, 7, 10	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Зробити цитатні виписки з теми “Як навчати дітей” (за Песталоцці) із книги “Как Гертруда учит своих детей” (листи 4, 6-10, 12, 13).</p> <p>2. Перегляньте сторінки в статтях “Лебединая песня”, “Как Гертруда учит своих детей” і випишіть визначення мети виховання.</p> <p>3. Обґрунтуйте теорію елементарної освіти, зробивши цитатні виписки з літератури, що пропонується. Підберіть конкретні матеріали із методики роботи в початковій школі та порівняйте її з основами первинного навчання і частковими методиками, розробленими І.Г. Песталоцці</p>	5 балів
	<p>Тема 9. Стан школи, освіти та педагогічної думки України у складі Російської держави (до 90 років XIX століття) (самост. – 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Системи початкової та середньої</p>	Самостійна робота	2, 4, 5, 6, 40	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Розкрийте основні особливості системи початкової та середньої освіти XIX століття. Мотивуйте свої судження.</p> <p>2. Складіть коротке есе діяльності видатних діячів XIX століття.</p>	2 бали

	<p>освіти у XIX столітті.</p> <p>2. Розвиток педагогічної думки на Україні (І.Котляревський, І. Тимковський, Т.Шевченко, О. Духнович, І. Франко, Л. Українка).</p> <p>3. Погляди Л. Толстого на народну школу.</p> <p>4. Шкільні реформи 60-70 років XIX століття.</p>			<p>3. Перепишіть до своїх конспектів п'ять висловлювань С.Духновича. Придумайте для всіх цитат спільний заголовок.</p> <p>“Люби свій народ не тому, що він славний, - а тому, що він твій”. “Хто стидається за свій народ, той сам себе стидається”.</p> <p>“Цивілізація нашого часу – це утрата природної свободи. Людина цивілізована, або, як кажуть, освічена, відтягується від свого роду, притягується до чужого, вона працює для чужого, вона задоволена своїм, своє сукно їй здається грубим. Та коли чужинці обскакують її, тоді вона заздрить своїм, зітхаючи: “ О коли б я був zostався при своєму, не був би я тепер на сміх чужим і своїм”.</p> <p>“Македонському царю Філіпу радили прогнати наклепника, який поширював про царя погані розмови. Розумний цар відповів радникам: “Ні! Я не прожену свого супротивника. Хай поширює свої наклепи про мене у моєму царстві, тут мене всі знають... Хай залишиться дома, тут йому вірять тільки такі, як він сам”.</p> <p>“Багато листя на дереві – мало плодів; багато бесіди – мало розуму”. “Де сови гучать і скрегочуть сороки, там соловей мовчить”.</p>	
	<p>Тема 9. Педагогічна система К.Д. Ушинського (лк - 2 год., сем. – 2 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Життя, педагогічна діяльність і світогляд К.Д. Ушинського.</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>5, 30, 40</p>	<p>Практичні завдання:</p> <p>1.Розкрити смисл назви статті “Труд в его психическом и воспитательном значении”.</p> <p>2.Скласти план статті “О пользе</p>	<p>5 балів</p>

	<p>2. Трактуювання К.Д. Ушинським принципу народності виховання.</p> <p>3. Ушинський про роль праці у вихованні.</p> <p>4. Дидактика початкового навчання</p>			<p>педагогической литературы” та пояснити тези про зв’язок педагогічної теорії й практики.</p> <p>3.У статті “О народности в общественном воспитании” знайти відповідь на запитання: Що становлять основи народності? Яке місце відводить К.Д. Ушинський характеру людини в суспільному вихованні? Чи можна і як використовувати досвід виховання іншого народу? Яка роль рідної мови в реалізації ідей народності?</p>	
	<p>Тема 10. Педагогічна думка на Україні в XIX - п. XX ст. (самост. – 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Особливості просвітньої діяльності на Україні в період розпаду та кризи феодально-кріпосницької системи і розвитку капіталізму (с.2, 127-159).</p> <p>2. Життя та педагогічна діяльність М.І. Пирогова.</p> <p>3. Недільні школи на Україні. Недільні школи Х.Д. Алчевської.</p> <p>4.Н.А. Корф та його діяльність на Херсонщині</p>	Самостійна робота	5, 6, 9, 40	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Вивчіть реформаторські течії в історії педагогіки (кінець XIX- поч .XX ст.) Оформіть вивчене в таблицю.</p> <p>2. Зробіть виписки із книги “Розвиток народної освіти та педагогічної думки на Україні” [40, с. 242-247], які підтверджують вклад Т.Г. Шевченка в розвиток народної освіти і культури.</p> <p>3. Розкрийте сутність ідеї загальнолюдського виховання в статті М.І. Пирогова “Вопросы жизни” [9, с. 150-166].</p> <p>4. Опрацюйте матеріал “Вплив літературно-педагогічних ідей Л.Короленка, Л. Українки, І.Франка”.</p>	2 бали
	<p>Тема 11. Шкільна практика і педагогічна думка України кінця XIX початку XX століття (самост. – 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Педагогічні ідеї М.Грушевського, М.Драгоманова, Б.Грінченка.</p> <p>2. Становище освіти в українській</p>	Самостійна робота	3, 5, 40	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Підготуйте конспекти та реферати.</p> <p>2. Дайте відповіді на наступні запитання.</p> <p>- Що спричинило появу Валуєвського циркуляру? Назвіть основні його положення.</p>	2 бали

	<p>народній республіці. 3. Педагогічні ідеї І. Огієнка, С.Русової.</p>			<p>- Назвіть основні етапи освітньої діяльності земств в Україні до 1917 р. - Які події зумовили виникнення Всеукраїнської спілки вчителів і діячів народної освіти? - Виходячи із знання основних праць М.С.Грушевського, назвіть основні його педагогічні погляди. Що їх об'єднує? З чого складається їх актуальність? Чи не заперечує національна система освіти та виховання, яку розробила С.Ф.Русова, залученню молоді до здобутків «загальнолюдської» культури? Мотивуйте свою відповідь</p>	
	<p>Тема 10. Теорія та практика виховання дітей дошкільного віку в педагогічній системі Марії Монтесорі (1870-1952) (лк - 2 год., сем. – 2 год.) План 1. Педагогічна система М.Монтесорі. Теорія самонавчання і самовиховання. 2. Методика виховання дітей у «будинках дітей»: організація життя дітей, сенсорне виховання і підготовка до праці, виховання дисциплінованості й релігійності. 3. Основні положення книги М.Монтесорі «Мой метод научной педагогики, применяемый к детскому воспитанию в Домах ребенка»: - вимоги М.Монтесорі до індивідуалізації у вихованні; - врахування М.Монтесорі даних антропометричних вимірювань у побудові педагогічного процесу;</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>5, 30, 40</p>	<p>Практичні завдання: 1. Випишіть з книги М.Монтесорі «Мой метод научной педагогики, применяемый к детскому воспитанию в Домах ребенка» дидактичні матеріали, запропоновані педагогом. 2. Дайте характеристику формам виховання та навчання дітей, використовуючи книгу Монтесорі «Мой метод научной педагогики, применяемый к детскому воспитанию в Домах ребенка».</p>	<p>5 балів</p>

	<p>- форми виховання і навчання дітей: самостійні заняття – основна форма виховання і навчання дітей та індивідуальний урок;</p> <p>- дидактичний матеріал М.Монтессорі, його значення в дальшому розвитку практики навчання в дошкільних закладах.</p> <p>5. Використання педагогічних ідей М.Монтессорі в сучасних дошкільних закладах</p>				
	<p>Тема 12. Зарубіжна школа та педагогіка кінця XIX - початку XX століття (самост. – 4 год.) План</p> <p>1. Створення різноманітних теорій організації школи й дошкільного виховання в країнах Західної Європи і США в кінці XIX - I половині XX ст.</p> <p>2. Джон Дьюї – засновник прагматичного напрямку в педагогіці.</p> <p>3. Педагогічна діяльність Поліни Кергомар.</p> <p>4. Метод Жана-Овіда Декролі в дошкільних закладах.</p>	Самостійна робота	2, 42	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Які особливості притаманні Які особливості притаманні зарубіжному дошкільному вихованню, школі і педагогіці к. XIX – поч. XX ст.?</p> <p>2. Розкрийте погляди Дж. Дьюї на виховання дітей раннього віку.</p> <p>3. Охарактеризуйте положення теорії П. Кергомар щодо створення материнських шкіл.</p> <p>4. «Центри інтересів» Ж.-О. Декролі.</p>	2 бали
	<p>Тема 13. Національна система дошкільного виховання, школи в УНР (1917-1919 рр.). Дошкільне виховання і освіта в 20-30-ті рр. (самост. – 4 год.) План</p> <p>1. Концепція української національної школи. Учительський, студентський рух за українізацію школи.</p> <p>2. Створення системи народної освіти і школи в Україні в 20-30-ті рр. Введення загального обов'язкового початкового</p>	Самостійна робота	2	<p>Практичні завдання:</p> <p>Підготувати письмово відповіді на зазначені питання.</p>	2 бали

	<p>навчання (1924-1930 рр.)</p> <p>3. Розвиток шкіл і дошкільного виховання в умовах відновлення народного господарства й індустріалізації країни.</p> <p>4. Теорія і практика дошкільного виховання в 30-ті роки.</p>				
	<p>Тема 14. Педагогічна концепція С.Ф.Русової (самост. – 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Просвітницька діяльність, теорія і методика дошкільного виховання С.Ф.Русової.</p> <p>2. Концепція національного дитячого садка С.Русової.</p> <p>3. Роль її теоретичних і методичних праць, педагогічної та організаторської діяльності в започаткуванні національного дошкільного виховання і підготовки відповідних кадрів.</p> <p>4. Педагогічна концепція С.Ф.Русової: ідея народності (національного) виховання; зв'язок суспільного виховання з родинним; природовідповідне виховання; врахування індивідуальних особливостей дітей у вихованні.</p> <p>5. Значення педагогічної спадщини С.Русової у становленні сучасної української національної школи.</p>	Самостійна робота	2	<p>Практичні завдання:</p> <p>Скласти розгорнутий план відповіді на пункти плану</p>	2 бали
					51 бал
Модуль 4. Школа та педагогіка Новітнього часу з 1945 року					
	<p>Тема 15. Радянська школа і педагогіка у післявоєнний період (самост. - 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Розвиток радянського шкільництва і освіти за умови зміцнення тоталітаризму.</p>	Самостійна робота	5, 6, 4, 41	<p>Практичні завдання:</p> <p>Скласти короткий конспект на пункти плану</p>	2 бали

	<p>2. Реформи та пошуки змісту освіти. Новий «Статут дитячого садка», «Керівництво для вихователя дитячого садка». Боротьба з дитячою бездоглядністю.</p> <p>3. Заходи уряду щодо розширення мережі дошкільних закладів, поліпшення їх роботи. Типи дошкільних закладів: ясла і ясла-дитячий садок.</p> <p>4. Ряд видань «Керівництва для вихователя дитячого садка» (1945-1950 рр.). Нові дослідження з проблем розумового, морального, трудового виховання, наступності в роботі дитячого садка і школи в 50-60-ті рр.</p> <p>5. Реформа загальноосвітньої, професійної школи, дошкільних закладів.</p>				
	<p>Тема 16. Сучасний стан розвитку школи, педагогічної думки й суспільного дошкільного виховання в зарубіжних країнах (самост. - 4 год.)</p> <p>План</p> <p>1. Тенденції розвитку дошкільної освіти зарубіжних країн у сучасному світі.</p> <p>2. Організація різних типів дошкільних закладів.</p> <p>3. Особливості дошкільної ланки освіти за рубежом. Навести приклади.</p>	Самостійна робота	2, 4, 42	<p>Практичні завдання:</p> <p>Скласти короткий конспект на пункти плану</p>	2 бали
					9 балів
		екзамен		<p>1. Предмет і завдання історії педагогіки. Основні функції історії педагогіки, її джерела. Причини виникнення виховання, його суть і характер в первісному суспільстві.</p> <p>2. Виховання, школа і зародження</p>	40 балів

				<p>елементів педагогічної теорії в Стародавній Греції. Педагогічні погляди Демокрита, Платона, Аристотеля.</p> <p>3. Виховання і педагогічна думка у Стародавньому Римі. Педагогічні погляди М. Квінтіліана.</p> <p>4. Виховання і педагогічна думка в феодальному суспільстві.</p> <p>5. Гуманістична педагогіка епохи Відродження (XIV-XVI ст.) і її характерні риси.</p> <p>6. Педагогічна концепція Я.-А.Коменського.</p> <p>7. Принцип природовідповідності виховання Я.-А.Коменського.</p> <p>8. Вікова періодизація, система шкіл і зміст освіти Я.-А.Коменського.</p> <p>9. Дидактичні вимоги Я.-А.Коменського. Класно-урочна система навчання.</p> <p>10. Вчення Я.-А.Коменського про материнську школу. Програма материнської школи. Гра як необхідна форма діяльності дітей.</p> <p>11. Педагогічна теорія Джона Локка.</p> <p>12. Педагогічна теорія Жан-Жака Руссо. Виховання у різні вікові періоди розвитку дітей.</p> <p>13. Педагогічні ідеї Клода-Адріана Гельвеція.</p> <p>14. Педагогічні ідеї Д. Дідро.</p> <p>15. Педагогічна концепція Йоганна-Генріха Песталоцці.</p> <p>16. Й.-Г.Песталоцці про мету і завдання морального, фізичного та</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>трудового виховання дітей.</p> <p>17. Завдання, зміст і методика елементарної освіти Й.-Г.Песталоцці. Ідея розвиваючого навчання.</p> <p>18. Принципи виховання дітей дошкільного віку у сім'ї в педагогіці Й.-Г.Песталоцці.</p> <p>19. Суспільне дошкільне виховання дітей у Західній Європі кінця XVIII - початку XIX ст. Педагогічна діяльність і теорія Фрідріха Фребеля.</p> <p>20. Теорія розвитку дитини Ф.-Фребеля.</p> <p>21. Педагогіка і методика виховання в дитячому садку Ф.Фребеля.</p> <p>22. Педагогічні ідеї та діяльність Роберта Оуена. Р.Оуен про виховання малолітніх дітей.</p> <p>23. Реформаторські педагогічні теорії кінця XIX - початку XX ст. і їх різноманітні течії.</p> <p>24. Педагогічна діяльність і теорія дошкільного виховання Джона Дьюї.</p> <p>25. Педагогічна діяльність і теорія дошкільного виховання Марії Монтесорі.</p> <p>26. Розвиток індивідуальності дитини в теорії і практиці М.Монтесорі.</p> <p>27. Педагогічна діяльність і теорія дошкільного виховання Поліни Кергомар.</p> <p>28. Педагогічна діяльність і погляди Жана-Овіда Декролі.</p> <p>29. Школа, педагогічна думка і суспільне дошкільне виховання в</p>	
--	--	--	--	--	--

			<p>зарубіжних країнах у ХХ ст.</p> <p>30. Педагогіка давньої Русі. Перші літературно-педагогічні пам'ятки.</p> <p>31. Виховання, школа і педагогічна думка у період феодалізму (до XVII століття включно).</p> <p>32. Школа і педагогічна думка Росії і в Україні XVIII ст. Перші дошкільні заклади.</p> <p>33. Школа, дошкільні заклади і педагогічна думка в XIX ст. Створення державної системи народної освіти в Росії.</p> <p>34. В.Ф.Одоевський про початкове виховання і навчання дітей. Перші дитячі притулки в Росії.</p> <p>35. Пирогов М.І. про виховання і навчання дітей.</p> <p>36. Педагогічна діяльність і погляди Л.М.Толстого.</p> <p>37. Л.М.Толстой про виховання дітей в сім'ї.</p> <p>38. Розвиток суспільного дошкільного виховання в II половині XIX ст. Перші дитячі садки в Росії (С.О.Люгебіль, А.С.Симонович, Е.П.Смидович, В.Соловйової).</p> <p>39. Діяльність і педагогічні погляди А.С.Симонович. А.С.Симонович про виховну роботу в дитячому садку.</p> <p>40. Діяльність і педагогічні погляди Е.М.Водовозової. Е.М.Водовозова про виховання дітей дошкільного віку.</p> <p>41. Е.І.Конраді про виховання дітей дошкільного віку.</p>	
--	--	--	---	--

				<p>42. Педагогічна діяльність і теорія К.Д.Ушинського. Принципи природовідповідності виховання та ідея народності виховання К.Д.Ушинського.</p> <p>43. Теорія дошкільного виховання К.Д.Ушинського. К.Д.Ушинський про значення рідної мови у вихованні і навчанні дітей.</p> <p>44. К.Д.Ушинський про психологічні основи виховання і навчання дітей.</p> <p>45. Теорія дитячої гри К.Д.Ушинського.</p> <p>46. К.Д.Ушинський про виховання дітей в сім'ї.</p> <p>47. Школа і суспільне дошкільне виховання кінця ХІХ - початку ХХ ст. в Україні. Організація безплатних народних дошкільних закладів.</p> <p>48. Педагогічна теорія І.Ф.Лесгафта про значення сімейного виховання дітей.</p> <p>49. Педагогічна теорія П.Ф.Каптерева.</p> <p>50. Теорія "вільного виховання" К.М.Вентцеля.</p> <p>51. Педагогічні погляди і практична діяльність по дошкільному вихованню Е.І.Тихеевої.</p> <p>52. Педагогічні погляди і діяльність по дошкільному вихованню Л.К.Шлегер.</p> <p>53. Школа і дошкільне виховання на початку ХХ ст. (1907-1917). Діяльність суспільних організацій по розвитку дошкільного виховання.</p> <p>54. Теорія і практика дошкільного виховання С.Ф.Русової.</p> <p>55. Педагогічна концепція С.Ф.Русової.</p>	
--	--	--	--	---	--

			<p>56. С.Ф.Русова про народне (національне) виховання дітей.</p> <p>57. С.Ф.Русова про врахування індивідуальних особливостей дітей у вихованні.</p> <p>58. Питання виховання та навчання дошкільників в педагогічній теорії С.Русової.</p> <p>59. Зв'язок суспільного виховання з родинним в педагогічній концепції С.Русової.</p> <p>60. Становлення і розвиток системи суспільного дошкільного виховання на Україні (1918-1925).</p> <p>61. Розвиток дошкільного виховання в 30-40-і рр. ХХ ст. Зміст і методика роботи різних типів дошкільних закладів.</p> <p>62. А.С.Макаренко про значення гри у вихованні дітей.</p> <p>63. А.С.Макаренко про виховання дітей в сім'ї.</p> <p>64. Школа, педагогіка і дошкільне виховання у 1941-1960 рр.</p> <p>65. Школа, педагогіка і дошкільне виховання в 70-80-ті рр. Творчий пошук педагогів-новаторів.</p> <p>66. Педагогічна концепція В.О.Сухомлинського.</p> <p>67. Проблема розумового розвитку дітей в педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського.</p> <p>68. Значення казки для емоційного, розумового та морально-естетичного виховання малят в педагогіці В.О.Сухомлинського.</p>	
--	--	--	--	--

				69. Виховання дітей засобами природи, живого слова в педагогіці В.О.Сухомлинського. 70. Сучасні концепції дошкільного виховання. 71. Сучасні проблеми дошкільної педагогіки в педагогічній науці.	
--	--	--	--	---	--

9. Система оцінювання та вимоги

Модуль 1. Вступ. Виникнення виховання у первісному суспільстві. Школа та виховання в давньому світі та античній епосі

Максимальна кількість балів за цей модуль – 28 балів:

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 10 балів.

Написання педагогічного диктанту – 10 балів..

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 8 балів.

Модуль 2. Виховання, школа і педагогічна думка в середні віки та епоху Відродження. Школа та педагогіка Нового часу (XVII-XX століття)

Максимальна кількість балів за цей модуль – 37 балів:

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 13 балів.

Написання педагогічного диктанту – 2 балів.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 12 балів.

Модуль 3. Школа та педагогіка Нового часу (XVII-XX століття)

Максимальна кількість балів за цей модуль – 51 бал:

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 21 бал.

Написання педагогічного диктанту – 14 балів.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 16 балів.

Модуль 4. Школа та педагогіка Новітнього часу з 1945 року

Максимальна кількість балів за цей модуль – 9 балів:

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 3 бали.

Написання педагогічного диктанту – 2 бали.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 4 бали.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література:

1. История педагогики. Часть 1.- Под редакцией А.И. Пискунова. – М., 1998.

2. История педагогики. Часть 2.- Под редакцией А.И. Пискунова. – М., 1998.
3. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О.О.Любар; За ред.В.Г.Кременя.-К.: Т-во “Знання”, КОО, 2003.-766 с.
4. Костантинов Н.А., Медынский Е.Н., Шабаева М.Ф., История педагогики, М. Педагогика – 1982г.
5. Левківський М.В. Історія педагогіки: Підручник.-Київ, Центр навчальної літератури. 2003.-360 с.
6. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки: Навч.посібн./За ред. О.Любара.-К.:Т-во “Знання”, КОО,2003-450 с.
7. Хрестоматия по истории зарубежной педагогики // Сост. и автор вводных статей А.И. Пискунов, 2-е изд. – М, 1981.
8. Хрестоматия по истории советской школы и педагогики. // Сост. М.И. Анисов. – М., 1972.
9. Хрестоматия по истории школы и педагогики в России: До Великой Октябрьской социалистической революции // Сост. и автор вводных очерков С.Г. Егоров. 2-е изд. переработанное – М., 1986.
10. Хрестоматия по истории зарубежной педагогики // Сост. Н. Свадковский, М., 1938.

Додаткова література:

11. Дистервег А. Руководство к образованию немецких учителей // Избр. пед. соч. – М., 1956.
12. Коменский Я.А. Великая дидактика // Избр. Пед. соч. – М., 1982 – Т.1.
13. Коменский Я.А. Материнская школа. // Изб. Пед. соч. – М., 1982 – Т.1.
14. Локк Д. Мысли о воспитании // Пед. соч. – М., 1939.
15. Макаренко А.С. Проблемы шкільного радянського виховання. Методика організації виховного процесу // Пед. твори. – К.: 1984. – Т. 4;
16. Макаренко А.С. Лекції про виховання дітей // Пед. твори. – К.: 1984. – Т.4
17. Макаренко А.С. Педагогічна поема // Твори в 7т.-Т.1.-К., 1953.
18. Песталоцци И.Г. Как Гертруда учит своих детей // Изб. Пед. соч. – М.: 1981. Т.1.
19. Песталоцци И.Г. Лебединая песня // Изб. Пед. соч. В II т.- М., 1981. Т.2.
20. Пирогов Н.И. Вопросы жизни // Избр. пед. соч. – М., 1985.
21. Рабле Ф. Гаргантюа и Пантагрюель // вид. Веселка, - К., 1984.
22. Русова С.Ф. Мої спомини. – Львів, 1937.
23. Русова С.Ф. Український буквар. – К. 1919.
24. Руссо Ж.Ж. Эмиль, или о воспитании // Пед. соч. – М., 1981 Т.1
25. Сковорода Г.С. Благодарний Еродій. Убогий жайворонок. / В кн.: Григорий Сковорода. Вірші, пісні, байки. – Наукова думка, 1983.
26. Сухомлинський В.О. Сердце віддаю дітям // Вибр. Твори – К.; 1976 Т.3.; його ж: Як виховати справжню людину // Вибр. Твори – К.; 1976 Т.2
27. Толстой Л.Н. Азбука. Новая азбука. – М., Просвещение, 1987.
28. Толстой Л.Н. О народном образовании. О воспитании. Яснополянская школа за ноябрь и декабрь месяцы. Общий очерк характера школы. // В. кн: Хрестоматия по истории школы и педагогики в России. – М.; Просвещение, 1986.
29. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Твори.-Т.8.-М., 1952.
30. Ушинський К.Д. Праця в її психічному і виховному значенні // Вибр. Пед. Твори. – К.: 1983, Т.1; його ж: Про народність у громадянському вихованні; Про користь педагогічної літератури.

31. Ушинский К.Д. Родное слово: Книга для учащихся // Избр. пед. соч. В. 2-х т., М., 1974. Т.2.
  32. Франко І.Я. Педагогічні статті і висловлювання. – К., 1988.
  33. Шевченко Т.Г. Букварь Южно-Русский. – К.: Веселка, 1992.
  34. Антология педагогической мысли Украинской ССР/ Сост. Н.П. Калиниченко и др. – М.: Педагогика, 1988.
  35. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч. посіб.-К.: Вікар, 2003 –335 с.
  36. Нариси історії українського шкільництва (1905-1933). Навчальний посібник.- За ред. О.Сухомлинської – Київ, 1996.
  37. Очерки истории школы и педагогической мысли народов СССР. 1917-1941 гг. – М.: Педагогика.
  38. Очерки истории школы и педагогической мысли народов СССР. 1961-1986гг. – М.: Педагогика, 1987.
  39. Очерки школы и педагогической мысли народов СССР, ХУІІІв. – первая половина ХІХв.-М.: Педагогика, 1973.
  40. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні: Нариси. – К.: 1991.
  41. Сбруєва А.А., Рисіна М.Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: Навч.посібник.-Суми: Сум.ДПУ, 2000.
- INTERNET-ресурси:**
42. Web-мультимедіа енциклопедія “Історія загальної та дошкільної педагогіки педагогіки” - izdp.ksu.ks.ua